

Ters Yüz Edilmiş Öğrenme Modeli Hakkında Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Görüşlerinin İncelenmesi: Durum Çalışması *

Hüseyin ARSLAN*

ÖZ

Eğitim öğretimde teknolojik araç ve gereçlerin kullanımının her geçen gün arttığı bilinen bir gerçektir. Dolayısıyla bu teknolojik araçların öğretmenler tarafından sınıf ortamında kullanılması eğitimin kalitesini artırabilir. Bu açıdan okullarda görev yapmakta olan öğretmenlerin sınıf ortamında veya sınıf ortamı dışında derslerinde kullanacakları teknolojik uygulamaları bilmeleri gerekir. Bu araştırmada özellikle son yıllarda eğitimde sıklıkla kullanılan ters yüz öğrenme modeli hakkında ortaokullarda görev yapmakta olan sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüş, öneri ve düşünceleri araştırılmıştır. Çalışma Erzurum il merkezinde görev yapmakta olan 10 Sosyal bilgiler öğretmeni ile yürütülmüştür. Çalışmada nitel araştırma yaklaşımına uygun olarak durum çalışması deseni tercih edilmiştir. Çalışmada veriler açık uçlu görüşme formu ile toplanmış ve içerik analizi ile analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda öğretmenlerin bu öğrenme modelinin özellikle derslerde geri kalan öğrenciler için faydalı olacağını, derslerde kullanmak için uygun bir yöntem olduğu ve bu yöntem hakkında bilgi sahibi olmak istedikleri ortaya çıkmıştır. Araştırmadan bu modeller hakkında öğretmenlere hizmet içi eğitim verilmesinin uygun olacağı şeklinde öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler öğretmenleri, ters yüz öğrenme modeli, nitel araştırma.

Examining The Opinions of Social Studies Teachers About The Flipped Learning Model: Case Study

ABSTRACT

It is a known fact that the use of technological tools and equipment in education is increasing daily. Therefore, using these technological tools by teachers in the classroom environment can improve the quality of education. In this respect, teachers working in schools should know the technological applications they will use in their lessons in or outside the classroom environment. This study investigated the opinions, suggestions, and thoughts of social studies teachers working in secondary schools about the flipped learning model, which has been frequently used in education in recent years. The study was conducted with 10 social studies teachers working in the Erzurum city center. The study's case study design was preferred per the qualitative research approach. The data were collected through an open-ended interview form and analyzed by content analysis. As a result of the study, it was revealed that teachers thought that this learning model would be especially useful for students who were behind in the lessons, that it was an appropriate method to use in lessons and that they wanted to have information about this method. The research suggested that providing in-service training to teachers about these models would be appropriate.

Keywords: Social studies teachers, flipped learning model, qualitative research.

Atf Bilgisi: Arslan, H. (2024). Ters yüz edilmiş öğrenme modeli hakkında sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi: durum çalışması. *Anadolu Dil ve Eğitim Dergisi*, 2(2), 87-105. Doi: <https://10.5281/zenodo.14573119>

* Bu makalede yazar tarafından 2023 yılında tamamlanan aynı isimli tezsiz yüksek lisans çalışmasından faydalanılmıştır.

* Uzman Öğretmen, Mehmetçik Ortaokulu, arslan25_cat@hotmail.com, ORCID: 0009-0006-0349-6330

Giriş

İçinde yaşamakta olduğumuz dönemin eğitim anlayışının önemli göstergelerinden biri de eğitim ortamlarında teknoloji kullanılmasıdır. Teknoloji, öğrenme sürecini kolaylaştırabilen ve öğrencilerin bilgi, beceri, deneyim ve katılımlarını inşa etmeleri için aktif bir ortam yaratabilen etkili bir araçtır (Chen vd., 2019). Günümüzde eğitim-öğretime devam eden çocukların, teknolojinin dilinden iyi anlayan ve teknoloji aracılığıyla yapılan uygulamaları almaya daha istekli ve bu noktada başarılı olan bireyler oldukları (Z kuşağı bireyleri; 2000 ve sonrasında dünyaya gelenler) ifade edilmektedir (Keleş, 2011). Bu kuşağa ait kişiler okul ortamı dışındaki olağan hayatlarında fazla miktarda bilgisayarlar, tabletler ve akıllı telefonlar gibi teknolojik aletler ile içli dışlıdır. Bu durum onların bu teknolojik araçlar hakkındaki bilgi ve becerilerinin belli bir seviyede olmasını sağlamaktadır. Okul dışında teknolojiyi bu kadar yoğun kullanan öğrencilerin bu alışkanlıklarının onların ders başarısına katkı sunması için eğitimde yeni ve farklı yaklaşımlar ön plana çıkmaktadır. Bu yaklaşımlar sınıf ortamı içerisinde öğretmenlere yeni imkanlar oluşturmak adına kullanabilecekleri uygun bir ortam oluştururken, sınıf dışı zamanlarda da etkileşimli ve katılımlı bir ortamda öğrenmeler gerçekleşecektir (Bergmann & Sams, 2012).

Teknolojinin gelişmesi ile birlikte özellikle farklı alanlardaki kullanımı da artmıştır. Eğitim teknolojinin yoğun olarak kullanıldığı alanlardan biridir. Gelişen teknolojinin sağladığı avantajlardan faydalanılarak eğitimde farklı öğretim uygulamaları devreye sokulmaktadır. Uluslararası alanda ve ülkemizde kullanımı gittikçe artan bu yeni öğretim uygulamalarından biri de Ters Yüz Öğrenme Modeli (TYÖM)'dir. Bu model kapsamında Northern Colorado Üniversitesi öğretmenleri ders zamanlarını aktiviteler ve grup çalışmaları için harcamaya ve içeriği öğretmek için çevrimiçi veya indirilebilir ders videoları uygulamaya başlamışlardır (Bergmann ve Sams, 2012). TYÖM, öğretmen ağırlıklı dersleri dijital teknolojiler aracılığıyla sınıf dışına taşıyarak öğrencilerle yüz yüze zamanı en üst düzeye çıkaran öğrenci merkezli bir pedagojik model olarak tanımlanmakta, sınıf içi zaman ise daha sonra öğrencilerin akranlarıyla işbirliği yapmaları, içerikle derinlemesine ilgilenmeleri ve öğrenmelerini sahiplenmeleri için kullanılmaktadır (Hamdan vd., 2013). Son yıllarda teknoloji, ters yüz edilmiş öğrenme stratejileriyle birleştirilerek her seviyedeki okulun eğitim ortamına yaygın bir şekilde uygulanmaktadır. Ters yüz öğrenme, geleneksel dersler ile çevrimiçi öğrenmenin birleşimini ifade etmekte olup, öğrenciler için daha esnek öğrenme süresi ve çoklu değerlendirmeler sağlamaktadır (Cheng vd., 2020).

Uluslararası literatürde genellikle “flipped learning” ve “flipped classroom” olarak bilinen (Bates vd., 2017; Bergman & Sams, 2012) ters yüz edilmiş sınıf uygulamaları, Türkiye’de farklı isimlerle anılmaktadır. Bu kavram, Türkçe’de çoğunlukla ters yüz edilmiş sınıf (Aydın, 2016; Gençer, 2015), dönüştürülmüş sınıf (Yıldız, 2017) ya da tersine sınıf (Boyraz, 2014) şeklinde ifade edilmektedir. Ters yüz öğrenme artık eğitimde moda bir sözcük değil, bir eğilim ve hatta bir zorunluluktur (Bishop & Verleger, 2013; Hoffman, 2014). Ters yüz öğrenme, derse dayalı ve etkileşimli öğretim yöntemlerini birleştiren evrimsel bir eğitim yaklaşımıdır (Johnson & Renner, 2012; Strayer, 2012). Ters yüz edilmiş sınıf, çevrimiçi eğitime şans tanıyan güncel bir öğretme ve öğrenme modelidir (Kazu ve Kurtoğlu-Yalçın, 2022), aynı zamanda öğretim teknolojisi ve aktif öğrenme tekniklerini birleştiren pedagojik bir model anlamına da gelir (Brooks, 2014). TYÖM öğretimin sınıf dışında, videolar aracılığıyla yapıldığı, öğrenci merkezli bir yöntemdir (Chuang vd. 2018). Öğrenciler, ters yüz sınıflarda zamandan ve mekandan bağımsız olarak videoları durdurarak, ileri veya geri alarak kendi hızlarında öğrenme fırsatına sahiptirler (Asef-Vaziri, 2015; Moos ve Bonde, 2016). Bu modelde, ders zamanı öğrencilerin videolarda öğrendikleri kavramları pekiştiren problem çözme ve tartışma etkinlikleri için kullanılır (Filiz ve Kurt, 2015). Bu şekilde, öğrenme süreci grup öğrenmesinden bireysel öğrenmeye dönüştürülür (Şen ve Hava, 2020). Bu durum derste zorlanılan kavramları

öğrencilerin keşfetmesi için onlara bir fırsat sağlar (La-Marca ve Longo, 2017). TYÖM, öğretmenlerin öğretim odağını tersine çevirerek, öğrencilerin evde alt düzey düşünme becerilerini (yani hatırlama ve anlama) geliştirmelerine ve sınıfta üst düzey düşünme becerilerini (yani analiz etme, değerlendirme ve yaratma) geliştirmelerine yardımcı olur (Anderson vd., 2021; Bergmann ve Sams, 2012).

Ters yüz edilmiş bir sınıfta, öğrencilere tipik olarak ders dışında çevrimiçi dersleri veya öğreticileri izlemeleri talimatı verilir. Öğretmenler ders süresini öğrencilere ders materyallerini uygulamada rehberlik etmek için kullanmakta, işbirliğine dayalı ve ilgi çekici bir öğrenme ortamı yaratmak için genellikle aktif öğrenme ve grup çalışmasına güvenmektedirler. Başka bir deyişle, “geleneksel olarak sınıfta yapılanlar artık evde yapılır ve geleneksel olarak ev ödevi olarak yapılanlar artık sınıfta tamamlanır (Bergmann & Sams, 2012). Sınıfı tersine çevirme olarak da bilinen ters yüz edilmiş sınıf, geleneksel öğretim modelini tersine çeviren bir süreçtir. Geleneksel sınıf modelinde öğretmen bilgi sağlayıcıdır ve öğrencilere problemi evde çözme görevi verilir (Kazu ve Kurtoğlu-Yalçın, 2022). Geleneksel öğrenme yaklaşımına alternatif olarak sunulan ters yüz edilmiş sınıf (Şen ve Hava, 2020), internet ve teknolojiyi kullanarak çevrimiçi veya kaydedilmiş video dersler aracılığıyla öğrencilerin dersi kendi başlarına öğrenmesi ve üstbilişsel etkinliklerle öğretmen rehberliğinde sınıfta konuların pekiştirilmesine dayanır. Sınıfın tersine çevrilmesi; bilginin okuma veya video dinleme yoluyla sınıf zamanının dışına çıkarılması, sınıf zamanında tartışma, problem çözme, grup etkinlikleri gibi zorlayıcı ve üstbilişsel etkinlikler yardımıyla dersin uygulanması, başarının bir yolu olarak kabul edilmektedir (Seaman ve Gaines, 2013). Sınıf tersine çevrildiğinde (ters yüz edilmiş sınıf), yapılan şey içeriklerin sunumunu sınıfın dışına aktarmaktır. Bu içerik öğrencilere kaynaklar (kitaplar, videolar, çözülmüş problemler, vb.) aracılığıyla sağlanır ve ders öncesinde bunları gözden geçirmeleri ve kavramları anlamaya çalışmaları beklenir. Bu şekilde, öğrenciler ihtiyaç duydukları kadar metni tekrar okuyamaya, videoyu ileri geri oynatmaya, örnekleri gözden geçirmeye istedikleri kadar zaman harcayabilirler (Andrés ve Contelles, 2022).

Ters-yüz edilmiş sınıflarda öğretmen, ders öncesinde eğitim videoları, dokümanlar ve mini sınavlar hazırlayarak veya uygun içerikleri seçerek bunları çevrimiçi platformlarda öğrencilerle paylaşır (Brown, 2012). Ders sırasında ise soru çözme, laboratuvar çalışmaları, bireysel rehberlik ve geribildirim sağlama gibi etkinliklerle öğrencileri destekler (Brown, 2012; Bergman & Sams, 2012). TYÖM asıl olarak sınıf dışı ve sınıf içindeki çalışmaların birleşiminden oluşmakta olup uygulama süreci, Boyer’e (2012) göre 3 kısımdan oluşmaktadır. TYÖM’de iki aşama sınıf içinde, biri sınıf dışında uygulanmaktadır. Sınıf dışında öğrenciler, videolar, haber bağlantıları ve görsellerle temel bilgileri öğrenir; sınıfa bu hazırlıkla gelirler. Sınıf içindeki ilk aşama öğrenilen bilgilerin düzenlenmesi, ikinci aşama ise bu bilgilerle etkinlikler yapılmasıdır. Öğretmenlerin etkili bir uygulama için ders konularını 8-15 dakikalık etkileşimli videolar halinde kaydedip, videoları kısa ve dikkat çekici hale getirmeleri, ayrıca videoların etik kurallara ve telif haklarına uygun olmasına dikkat etmeleri gereklidir (Bergmann & Sams, 2012; Mok, 2014). Videolara açıklamalar, hatırlatıcı bilgiler eklenebilir ve gerektiğinde başka uzmanlardan destek alınabilir. Öğrenciler, derse gelmeden önce videoları izleyip, çoktan seçmeli, açık uçlu veya doğru-yanlış sorularını cevaplar, yorum yapar, ek kaynaklarla içerikleri destekler. Notlar olarak anlamadıkları noktaları belirlerler. Bu süreç sınıf dışında tamamlanır. Sınıfta öğretmen rehberliğinde öğrenme süreci devam eder ve ters yüz edilmiş öğrenmenin sınıf içi uygulamaları başlar (Boyer, 2012).

TYÖM uygulanacak dersin öğretim programı ve günlük planına göre hazırlanan videolar, gözden geçirilip kullanıma hazır hale getirildikten sonra öğrencilere iletilir. Öğrenciler, derse gelmeden önce bu videoları izleyerek çoktan seçmeli, açık uçlu veya doğru-yanlış sorularını cevaplar. Paylaşılan bağlantılarla yorum yapma, haber inceleme veya ek video izleme gibi aktiviteler gerçekleştirirler. İzledikleri içerikte anlamadıkları noktaları, sorularını ve düşüncelerini not olarak sınıf dışı uygulama sürecini tamamlarlar. Hazırlanan videolarla öğrencilere rehberlik eden öğretmen ve

videolardan not alan öğrenciler, sınıf ortamında öğrenme sürecine devam eder (Boyer, 2012). Daha sonra tersyüz edilmiş öğrenmenin sınıf içindeki uygulama süreci başlamış olur.

Öğrencilerin videoları sınıf dışında izlemesi, öğretmene etkin öğrenmeye uygun, öğrenci odaklı etkinlikler düzenleyebileceği bir zaman aralığı sunmakta, olup bu zamanın etkili bir şekilde kullanılması, ters yüz edilmiş sınıf uygulamalarının başarısı açısından büyük önem taşımaktadır (Jacot vd., 2014). Sınıf içi süreçte iki temel adım bulunur: öğrenmelerin düzenlenmesi ve etkinliklerin yapılması (Boyer, 2012). İlk olarak öğretmen, dersin ilk 5-10 dakikasında öğrencilerin videolarda anlatılan içeriği ne kadar anladığını değerlendirmek için onların not ve sorularını paylaşmalarını sağlar. Gerekli dönütlerle öğrenciler tarafından tam olarak anlaşılmayan noktalar açıklığa kavuşturulur. Ardından derse uygun sınıf içi etkinlikler gerçekleştirilir (Boyer, 2012).

TYÖM hakkında farklı eğitim kademelerinde, farklı örneklem gruplarıyla çok sayıda çalışma yapılmıştır. Ma'ruufah vd. (2024) tarafından yapılan bir çalışmada yurttaşlık okuryazarlığını geliştirmek ve öğrencilerin öğretim yöntemine ilişkin görüşlerini öğrenmek için öğretmenlerin ters yüz edilmiş sınıfları nasıl kullandıkları araştırılmıştır. Çalışma sonucunda öğretmen tarafından kullanılan ters yüz sınıf modelinin tüm aşamaları ve etkinlikleri öğrenciler tarafından kabul gördüğü, öğrencilerin ise ters yüz edilmiş sınıfı, kendilerini daha aktif ve bağımsız bir şekilde öğrenmeye motive eden, öğrenme ilgilerini artıran ve okuma meraklarını artırarak yurttaşlık okuryazarlığı hakkında daha bilgili olmalarını sağlayan eğlenceli bir öğrenme modeli olarak tanımladıkları bulunmuştur. Kuzu ve Kurtoğlu-Yalçın (2022) tarafından yapılan bir çalışmada ortaokul öğretmenleri ve öğrencilerinin ters yüz sınıf hazır bulunuşluğu arasındaki ilişki araştırılmıştır. Çalışmada ortaokul 5. ve 8. sınıf öğrencilerinden rastgele seçilen 745 katılımcı ve 233 öğretmen yer almıştır. Çalışmadan öğretmenlerin ve öğrencilerin genel olarak bu modeli uygulamaya hazır oldukları sonucuna varılmıştır. Ayrıca, öğretmenler ve öğrencilerinin teknoloji öz yeterlikleri arasında pozitif bir ilişki var olduğu belirlenmiştir. Şen ve Hava (2020) tarafından yapılan bir çalışmada ortaokul matematik öğretmen adaylarının ters-yüz sınıflara ilişkin görüşleri araştırılmıştır. Lisans düzeyinde işlenen Olasılık ve İstatistik dersi sonrasında öğretmen adaylarının TYÖM hakkındaki görüşleri incelenmiştir. Çalışma sonucunda, olumlu görüşler, olumsuz görüşler, öneriler ve ters yüz sınıfların matematik öğretiminde kullanımı olmak üzere dört tema elde edilmiştir. Çalışma sonucunda ters-yüz sınıfların öğretmen adaylarının derse aktif katılımları, öz-düzenleme ve takım çalışması becerileri üzerinde olumlu etkileri olduğu bulunmuş, öte yandan ders esnasında konuların tekrar edilmemesi ve teknik aksaklıklar ters-yüz sınıfların olumsuz yönleri olarak ifade edilmiştir. Ayrıca, öğretmen adaylarının ters-yüz sınıfların matematik öğretiminde kullanımı konusunda farklı görüşlere sahip oldukları bulunmuştur. Bazı aday öğretmenler, öğrencilerin derse hazırlıklı gelmeleri ve öğrenme süreçlerinden sorumlu olmaları için kariyerlerine başladıklarında ters yüz öğrenmeyi kullanma eğiliminde iken, bazı aday öğretmenlerin, matematik eğitiminin yalnızca geleneksel olarak yürütülmesi gerektiğinden, derslerinde ters yüz öğrenmeyi uygulamayacakları bulunmuştur. Dursunlar (2018) tarafından 7. sınıf Sosyal Bilgiler dersi kapsamında yürütülen yarı deneysel bir çalışmada, TYÖM'nin kullanışlı, verimli olduğu; öğrencilerin derse daha aktif katılım sağladığı ve teknolojiyi eğitim amaçlı kullanmayı teşvik ettiği belirlenmiş, aynı zamanda akademik başarıyı artırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Karaman (2018) tarafından yapılan başka bir çalışmada ise Sosyal bilgiler dersinde uygulanan TYÖM hakkında öğretmen ve öğrenci görüşleri incelenmiştir. Araştırmanın verileri, yarı yapılandırılmış görüşme formları, gözlem notları, öğrenci ve öğretmen günlükleri ile araştırmacı günlüklerinden elde edilmiştir. Çalışma sonucunda, TYÖM'nin öğrenmeyi kolaylaştırdığı, kalıcılığı artırdığı, zaman tasarrufu sağladığı, öğretmen-öğrenci etkileşimini geliştirdiği ve öğrencilerin eğlenerek öğrenmesine katkı sağladığı tespit edilmiştir. Erdoğan (2018) tarafından yapılan bir başka çalışmada ise 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersi "İpek Yolunda Türkler" ünitesinde TYÖM'nin öğrencilerin akademik başarılarına, Sosyal Bilgiler dersine olan ilgilerine ve kültürel mirasa duyarlılık değerine yönelik algılarına etkisi ile süreçte karşılaşılan

sorunların çözüm yolları incelenmiştir. Araştırma bulgularına göre, öğrencilerin akademik başarılarında anlamlı bir artış olduğu, kültürel mirasa duyarlılık ve derse yönelik algılarının önemli ölçüde geliştiği belirlenmiştir. Bunun yanı sıra, uygulamanın ilk haftasında çevrimiçi içerik dışında başka bir sorun yaşanmamıştır. Akgün ve Atıcı (2017), Ters-Yüz Öğrenme Modeli'nin Bilişim Teknolojileri ve Yazılım dersinde öğrencilerin akademik başarılarına ve görüşlerine etkisini araştırmıştır. Araştırma bulgularına göre, deney grubundaki öğrencilerin son test akademik başarı puanları, kontrol grubundakilere kıyasla anlamlı şekilde daha yüksek çıkmıştır. Görüşme formlarından elde edilen sonuçlar, deney grubundaki öğrencilerin bilgileri daha iyi hatırladıklarını, derse aktif katıldıklarını ve videoları önceden izleyip sınıfta uygulama yapmanın onları motive ettiğini ifade ettiklerini göstermiştir. Çakır (2017) ise ters yüz edilmiş öğrenmenin 7. sınıf Fen Bilimleri dersinde akademik başarı, öğrenmenin kalıcılığı, zihinsel risk alma ve bilgisayarca düşünme becerileri üzerindeki etkilerini incelemiştir. Araştırma sonucunda, akademik başarı ve öğrenmenin kalıcılığı açısından deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunurken, zihinsel risk alma ve bilgisayarca düşünme becerilerinde fark bulunamamıştır. Ceylaner (2016), dokuzuncu sınıf İngilizce derslerinde ters yüz sınıf yönteminin öğrencilerin öz yönetimli öğrenme becerileri, hazırbulunuşluk düzeyleri ve derse karşı tutumları üzerindeki etkilerini incelemiştir. Araştırmada, deney grubunda ters yüz sınıf yöntemi uygulanırken, kontrol grubunda geleneksel öğretim yöntemleri tercih edilmiştir. Sekiz hafta süren uygulama sonucunda, deney grubu öğrencilerinin öz yönetimli öğrenme becerileri, hazırbulunuşlukları ve İngilizce dersine yönelik tutumlarında, kontrol grubuna kıyasla anlamlı bir iyileşme tespit edilmiştir. Gençer (2015) tarafından gerçekleştirilen bir durum çalışmasında, TYÖM'nin uygulanma sürecinde öğretmenlerin ders materyali hazırlama ve sunma konusundaki iş yükünün arttığı, öğrencilerin ise daha aktif bir rol üstlenerek bireysel öğrenme sorumluluğunu aldıkları tespit edilmiştir. Öğrencilerin bu modeli tercih etmelerinin, sıkıcı ev ödevleri yerine sınıf içi etkinliklere daha fazla zaman ayırabilme olanağına bağlı olduğu ve modelin akademik başarıyı artırdığı vurgulanmıştır. Görü-Doğan (2015), TYÖM kapsamında sosyal medyanın öğrenme süreçlerinde nasıl etkili kullanılabileceğini incelemiştir. Temel bilgisayar uygulamaları dersinde yürütülen nitel araştırma, sosyal medya desteğinin öğrencilerin öğrenme süreçlerine olumlu katkı sağladığını ortaya koymuştur. Demiralay (2014) ise TYÖM'ni Rogers'ın Yeniliğin Yayılımı Kuramı çerçevesinde ele almıştır. Nitel yöntemlerle yapılan bu araştırmada, veriler 2 yönetici, 17 öğretmen, 17 öğrenci ve 4 veliden toplanmıştır. Araştırmada, ters yüz edilmiş öğrenmenin tablet destekli eğitimle ilişkilendirildiği, öğretmen-öğretmen, öğrenci-öğretmen, yönetici-öğretmen ve veli-öğretmen arasındaki süreçlerin farklı karar aşamalarında olduğu belirlenmiştir. Kullanım kararlarında ihtiyaçların etkili olduğu, kullanmama kararlarının ise öğrencilerin yaş, sınıf düzeyi ve sınav hazırlık süreçlerinden etkilendiği sonucuna varılmıştır. Ayrıca, modelin yaygınlaşma sürecinde bir değişim ajanının bulunmadığı sonucuna varılmıştır. Öğretmenler, TYÖM'ni karmaşık, deneyim gerektiren, birkaç ders saati ya da ders süresince uygulanabilir, esnek ve kurumsal destek gerektiren bir öğrenme modeli olarak tanımlarken; öğrenciler ise bu modeli faydalı bulmuştur. Aydın ve Demirel (2017) tarafından yapılan bir literatür incelemesinde, TYÖM ile ilgili çalışmaların en çok matematik, yabancı dil, mühendislik ve tıp gibi disiplinlerde yapıldığı ve örneklem olarak genellikle üniversite öğrencilerinin tercih edildiği belirtilmiştir. Erbil ve Kocabaş (2019) tarafından gerçekleştirilen bir çalışmada ise sınıf öğretmenlerinin eğitimde teknoloji kullanımı ve ters yüz edilmiş öğrenme modeli hakkındaki görüşleri incelenmiştir. Yıldız (2017) tarafından yapılan bir başka literatür incelemesinde, TYÖM'nin öğretmenler tarafından zengin ve erişilebilir materyaller sunması, kalıcı öğrenme çıktıları sağlama nedeniyle tercih edildiği; ancak bu yöntemin öğretmenin sorumluluklarını artırdığı ve derse hazırlıklı olmayı gerektirdiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Bilgi teknolojilerindeki değişimin hızlı olması ile birlikte ters yüz edilmiş öğrenme modeliyle ilgili yeni çalışmalar yapılmakta ve bu öğrenme modelinin sınıflarda uygulanabilirliği

araştırılmaktadır. Bu öğrenme modelinin tüm sınıf seviyelerinde ve tüm derslerde kullanılabilmesi öğretmenlerin bu alandaki bilgi, beceri ve deneyimlerine bağlıdır. Dolayısıyla öğretmenler bu modeli ne kadar iyi bilirlerse sınıflarında uygulama imkanları o kadar iyi olacaktır. Bu anlamda öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının bu model hakkında bilgi sahibi olup olmadıklarının araştırılmasının gerekli olduğu söylenebilir. Ayrıca bu modelin öğretmenler tarafından kullanılabilmesi için öğretmenlerin model hakkında bilgilendirilmesi, modeli sınıflarında uygulamaları için onların gerekli donanımlara sahip olmaları sağlanmalıdır. İlgili literatürde farklı derslere yönelik uygulamaların bulunduğu ve çeşitli branşlardaki öğretmenlerin görüşlerinin ele alındığı görülmektedir. Bununla birlikte, Aydın ve Demirer (2017) TYÖM'nin özellikle okuma gerektiren tarih ve edebiyat gibi sözel derslerde tercih edildiğini, böylece sınıf içi tartışmalara daha fazla zaman ayrılabilceğini ifade etmiştir. Bu nedenle, sözel derslerden biri olan ortaokul Sosyal Bilgiler dersinde bu modelin uygulanabilmesi için Sosyal bilgiler öğretmenlerinin TYÖM hakkında bilgi sahibi olmaları gerekmektedir. Bu açıdan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin bu model hakkındaki görüşlerinin araştırılması bu çalışmanın temel amacını oluşturmaktadır. Buna göre bu araştırmanın temel problemi Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin derslerinde ters yüz öğrenme modelinin kullanımı hakkındaki görüş, düşünce ve önerileri nasıldır? şeklinde ifade edilebilir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma nitel bir çalışma olup, bu çalışmada durum çalışması deseni tercih edilmiştir. Nitel araştırma, açıkça olguların altında yatan önemi ortaya çıkarmayı ve insan deneyimlerini araştırmayı amaçlar (Merriam & Tisdell, 2009). Nitel çalışmada araştırmacı, araştırmaya katılan kişilerin öznel bakış açısına önem verir (Karataş, 2015). Başka bir deyişle, bireyin duygu, düşünce, algı ve deneyimleri ile ilgilenir (Gürbüz & Şahin, 2018).

Durum çalışması araştırılan olguyu kendi yaşam çerçevesi içinde inceleyen, olgu ve içinde bulunduğu ortam arasındaki sınırların kesin hatlarla belirgin olmadığı ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılan bir araştırma desendir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Durum çalışması, eğitim sistemlerinin gerçek bağlamları dışında incelenmesinin mümkün olmadığı ve eğitimi etkileyen faktörlerin doğal ortamlarında incelenmesi gerektiği anlayışını benimsemektedir (Ozan Leylum vd., 2017). Durum çalışmaları yeni, farklı veya yeterince anlaşılmamış davranışları, durumları ve süreçleri keşfeder (Hartley, 1994).

Çalışma grubu

Bu çalışmanın katılımcıları Erzurum il merkezinde yer alan farklı ortaokullarda görev yapmakta olan farklı mesleki deneyime sahip 10 Sosyal Bilgiler öğretmenidir. Bu öğretmenlerden 6 tanesi kadın, 4 tanesi erkektir. Katılımcılar seçilirken uygun durum örnekleme uygulamasına başvurulmuştur. Uygun durum örnekleme, araştırmaya katılacak birey veya gruplara kolay erişim sağlanması ya da bu grupların araştırma sürecine daha rahat dâhil edilebilmesi ile ilgilidir (Ekiz, 2013). Bu teknikte araştırmacı örneklemini gönüllülerden, kolay ulaşabildiği kişilerden yada o sırada mevcut /müsait olanlardan oluşturur (Gezer, 2021). Dolayısıyla bu çalışmada araştırmacı yakın çevresinde yer alan sosyal bilgiler öğretmenlerini çalışma grubuna dahil etmiş ve böylece çalışmaya hız ve kolaylık katmıştır. Çalışmaya katılan öğretmenlerin mesleki kıdemleri en az 7 yıl, en fazla 23 yıldır. Katılımcıların tamamı ortaokullarda görev yapmakta ve farklı sınıf seviyelerinde sosyal bilgiler derslerini okutmaktadır. Bulgular kısmında öğretmenlerin görüşlerine doğrudan yer verilirken birinci öğretmen için Ö1, ikinci öğretmen için Ö2 gibi kodlar kullanılmıştır.

Veri Toplama Aracı

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin TYÖM hakkındaki görüşlerini belirlemek için açık uçlu sorulardan oluşan görüşme formu kullanılmıştır. Bunun için ilgili literatür incelenmiş, öğretmenlerle yapılmış olan farklı araştırmalarda kullanılan görüşme soruları gözden geçirilmiş ve Arslanhan vd. (2022) tarafından yapılan çalışmada kullanılan soruların, çalışma için uygun olacağına araştırmacı tarafından karar verilmiştir. Daha sonra bu sorular Sosyal bilgiler öğretmenleri için düzenlenerek kullanılmak üzere hazırlanmış ve veri toplama aracı olarak bu çalışmada kullanılmıştır. Bu çalışmada düzenlenerek kullanılan altı adet açık uçlu soru aşağıdaki Şekil 1’de sunulmuştur.

- 1- Ters yüz öğrenme modeli hakkında görüşleriniz nelerdir?
- 2- Sosyal Bilgiler öğretiminde Ters Yüz Öğretim Modeli'nin uygulanabilirliği konusunda düşünceleriniz nelerdir?
- 3-Ters Yüz Öğretim Modeli'nin öğrencilere 21. yüzyıl becerilerini (inovasyon, eleştirel düşünme ve yaratıcılık gibi) kazandırma konusundaki görüşleriniz nelerdir?
- 4- Ters Yüz Öğretim Modeli'nde ders öncesi hazırlık aşamasında uzmanlık gerektirdiğinden eğitim almayı düşünür müydünüz? Evet ise nedenini açıklar mısınız?
- 5-Öğrencilerin ders öncesinde bilgi edinme kısmını videolardan izleyip derse hazırlıklı bir şekilde gelmeleri sosyal bilgiler öğretiminde ne gibi katkılar sağlayabilir?
- 6- Teknolojik araçların bilgi edinme aşamasında ders öncesinde kullanılması hakkında ne düşünüyorsunuz?

Şekil 1. Veri toplama aracındaki yer alan sorular

Bu soruları içeren açık uçlu görüşme formu öğretmenlere araştırmacı tarafından tek tek dağıtılarak, çalışma hakkında öğretmenler bilgilendirilmiş ve sorulara gönüllü olarak cevaplar yazmaları istenmiştir. Öğretmenlere dağıtılan bu açık uçlu sorulara cevaplar yazmaları için onlara 30 dakika süre verilmiş ve bu süre sonunda yazılan cevap kağıtları tekrar araştırmacı tarafından toplanmıştır. Daha sonra araştırmacı toplanan verileri analiz etmek için ayrıntılı olarak okuyup gerekli olan veri analizi aşamasına geçmiştir.

Verilerin Analizi

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin TYÖM hakkındaki görüş, düşünce ve önerilerini anlamak için onlardan toplanan veriler araştırmacı tarafından birkaç defa okunarak veri indirilmesi yapılmıştır. Çalışmada kullanılmayacak olan veriler ayrıldıktan sonra kalan veriler araştırmacı tarafından içerik analizi ile analiz edilmiştir. Bu yolla bulgular içinde yer alan ve öğretmenler tarafından ifade edilen durumlar ve görüşler ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. İçerik analizi, belirli kurallara dayalı kodlamalarla bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileri ile özetlendiği sistematik, yinelenebilir bir teknik olarak tanımlanır (Büyüköztürk vd., 2014). McMillan ve Schumacher (2001), içerik analizi sürecinde verilerin kodlanarak işlendiğini, bu kodlardan temalar oluşturulduğunu ve son aşamada verilerin görsel bir formatta sunulduğunu ifade etmektedir. Analiz sonucunda temalar elde edilmiş olup bu temalar her bir soru için ayrı ayrı olacak şekilde sunulmuştur. Bu çalışmada yapılan

içerik analizi sonucunda elde edilen bulgular her bir araştırma sorusu başlığı altında olacak şekilde araştırmacı tarafından tablolar halinde sunulmuştur. Ayrıca öğretmenlerin görüşlerine de doğrudan yer verecek alıntılar sunulmuştur.

Araştırmada Başvurulan Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları

Nitel araştırmalarda geçerlik ve güvenirlik çalışmaları esastır ve her iki konuda da çeşitli önlemler alınır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Araştırmada geçerlik başlığı altında yer alan inandırıcılık ve aktarılabirlik ile güvenirlik başlığı altında yer alan tutarlılık ve teyit edilebilirlik alt başlıkları için gerekli uygulamalar yapılmıştır. İnandırıcılık için farklı branşlarda, farklı mesleki deneyimlere ve cinsiyetlere sahip öğretmenler çalışma grubu olarak seçilmiştir. Aktarılabirlik alt başlığı altında öğretmen görüşlerinden doğrudan alıntılara yer verilmiş ve çalışma için katılımcılar amaçlı örnekleme kullanılarak seçilmiştir. Bu çalışmada tutarlılık başlığı altında tüm katılımcılara aynı görüşme soruları sorulmuştur. Ayrıca araştırma sırasında yapılan çalışmalar ve ham veriler, elde edilen sonuçları teyit etmek amacıyla saklanmıştır. Benzer şekilde, vaka çalışması tasarımında dış geçerliliği (ya da aktarılabirliği) artırmak için katılımcıların genel özelliklerinin ayrıntılı olarak betimlenmesine özen gösterilmiştir.

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu çalışmada, Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi'nde belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergede *Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler* başlığı altında açıklanan eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik Kurul İzni

Bu araştırma için gerekli olan Etik Kurul belgesi Bayburt Üniversitesi Etik Komisyon Kurulundan 12.12.2024 tarihli ve 14 belge sayı numarası ile alınmıştır.

Bulgular

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin TYÖM hakkındaki düşüncelerini ortaya çıkarmak için kullanılan veri toplama aracının birinci sorusuna ilişkin elde edilen bulgulardan araştırmacı tarafından oluşturulmuş tema ile kodlar aşağıdaki Tablo 1' de verilmiştir.

Tablo 1. Veri toplama aracının birinci sorusuna ilişkin elde edilen bulgular

Tema	Öğretmen düşünceleri	
TYÖM hakkındaki düşünceler	Ders tekrarı için faydalı (Ö3)	
	Günümüz şartları için gayet uygun, pandemide hasta öğrencim için uygulamam faydası oldu (Ö5)	
	Derse gelmeyen öğrenci için tekrar sağlar (Ö9)	
	Öğrenilen bilgileri kalıcı hale getirir, ödevler sınıf ortamında takip edilebilir (Ö8)	
	Bireysel öğrenmeyi merkeze alır (Ö4)	
	Yararlı bir modeldir (Ö10)	
	Olumsuz düşünceler	Elektronik imkanların eşit olmaması nedeniyle kullanılması uygun değil (Ö1)
	Hem olumlu hem de olumsuz düşünceler	Faydaları çok sınırlı, isteyen her öğrenci internetten konularla ilgili sunular bulabilir (Ö2)
		Dijital ortamlarda vakit geçirmek olumsuzluğa yol açabilir. Ders eksikliklerinin giderilmesi için faydalı olabilir (Ö7)
		Bilgilerin önceden sunulması her okul için uygun değil. Öğrenciler için tekrar ve ön hazırlık amaçlı

olarak kullanılabilir, gelmeyen öğrenciler için faydalı olabilir (Ö6)

Veri toplama aracının 1. sorusuna verilen cevaplara ilişkin bulguların verildiği Tablo 1 incelendiğinde öğretmenlerin çoğunun TYÖM hakkında olumlu düşüncelere sahip olduğu görülmektedir. Özellikle dersten geri kalan öğrenciler için faydalı olacağı ve ders tekrarına katkı sağlayacağı öğretmenler tarafından ifade edilmiştir. Olumsuz görüş bildiren öğretmenler ise herkesin aynı imkanlara sahip olmamasını ve dijital ortamların tehlikesini gerekçe göstermişlerdir. Bu soruya ilişkin bir öğretmen;

“...Teorik olarak faydalı olabilir. Öğrencilerin okula gelmeden önce konu hakkında bilgi edinmelerini sağlaması açısından faydalı olabilir. Ancak öğrencilerin evde bu içerikleri izlemelerini sağlamak kolay olmayacaktır. Sonuçta öğrenmek istedikten sonra internette her konu ile ilgili çok fazla içerik var. Ancak bunu sadece öğrenme merakı olan öğrenciler takip edecektir... (Ö2)” şeklinde düşüncesini ifade etmiştir.

Diğer bir öğretmen ise bu soruya ilişkin;

“...Bence gayet günümüz şartları için gerekli bir modeldir. Pandemi döneminin belirli zamanlarında bu modeli uygulayan birisi olarak işe yaradığına bizzat şahit oldum. Ayrıca okula gelemeyen bir kanser hastası öğrencimiz içinde gelmediği zamanlarda uygulamış ve öğrencimizin ders kaybının oluşmadığı gözlemlenmiştir...”

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin TYÖM hakkındaki düşüncelerini ortaya çıkarmak için kullanılan veri toplama aracının ikinci sorusuna ilişkin elde edilen bulgulardan araştırmacı tarafından oluşturulmuş tema ile kodlar aşağıdaki Tablo 2' de verilmiştir.

Tablo 2. Veri toplama aracının ikinci sorusuna ilişkin elde edilen bulgular

Tema	Öğretmen düşünceleri
Sosyal Bilgiler Dersinde Uygulanması	Uygundur
	Sosyal bilgiler dersinde fazla zaman alan konuların işlenmesinde uygun olabilir. Öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirir (Ö3)
	Fazla bilgi içeren ünitelerde akademik başarıyı artırır. Öğretmen-öğrenci iletişimini artırır (Ö4)
	Tarih ve coğrafya gibi sözel konularda uygun olur sayısal konularda uygun değil (Ö5)
	Ölçme değerlendirme ve ödevlendirmede uygun olur (Ö7)
	Sosyalde çok kolay uygulanır (Ö8)
	Ders saati az olduğu için bu anlamda bu ders için uygun (Ö10)
	Uygun değildir
	Bu içerikler zaten EBA'da var (Ö6)
	Çocukları evde izlemek zor, içerikleri izlemelerini sağlamak zor (Ö2)
Belirli şartlarda uygundur	
Öğretmenin yeterli hazırlık yaptığı, öğrencinin motive oldu ortamlarda uygun olabilir. Öğrencinin sosyal medyada zaman geçirmesi en büyük sorun (Ö1)	

Veri toplama aracının 2. Sorusuna verilen cevaplara ilişkin bulguların verildiği Tablo 2 incelendiğinde öğretmenlerin Sosyal bilgiler dersinde TYÖM kullanılabilirliğine ilişkin düşüncelerinin çoğunlukla uygun olduğu yönündedir. Sadece 2 öğretmenin öğrencileri evde takip etmenin zor olması ve öğrenciler tarafından izlenecek içeriklerin EBA'da olması nedeniyle olumsuz yaklaşmışlardır.

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin TYÖM hakkındaki düşüncelerini ortaya çıkarmak için kullanılan veri toplama aracının üçüncü sorusuna ilişkin elde edilen bulgulardan araştırmacı tarafından oluşturulmuş tema ile kodlar aşağıdaki Tablo 3' de verilmiştir.

Tablo 3. Veri toplama aracının üçüncü sorusuna ilişkin elde edilen bulgular

Tema		Öğretmen düşünceleri
TYÖM 21. Yüzyıl Becerilerini Kazandırmada	Başarılı olur	Hazırbulunuşluk seviyesi iyi olan öğrenciler için büyük oranda başarılı olur (Ö1)
		Eleştirel düşünmeyi teşvik edici olabilir (Ö4)
		Çok faydalı olur (Ö3)
		İnovasyona yeni boyut katar. Konu hakkında ön bilgisi olan öğrenciler için eğitim öğretime yeni boyut kazandırır (Ö5)
		Dijital çağın gereklerine uygun öğrenci yetiştirmede yardımcı olur (Ö7)
		Akran öğretimi için faydalı olur (Ö8)
		Bu becerilerin gelişimine yardımcı olur (Ö9)
		Kesinlikle faydalı olur (Ö10)
		Hazırbulunuşluk seviyesi iyi olan öğrenciler için büyük oranda başarılı olur (Ö1)

Tablo 3 incelendiği zaman tüm öğretmenlerin TYÖM'nin öğrencilere 21. Yüzyıl becerilerini kazandırmada etkili, başarılı olacağını ifade ettikleri görülmektedir. Bazı öğretmenler bu soruya tümünden başarılı olur cevabını verirken bazıları belirli şartlar altında başarılı olunabileceğini ifade etmiştir. Bu soruya öğretmenlerin verdikleri cevaplardan bazıları aşağıdaki gibidir;

“...Sınıf ortamında öğrencilerin eleştirel düşünme becerisi kazanabilmeleri ve orijinal fikirler üretebilmeleri için öncelikle zaman kaybının azaltılması bakımından bu modelin çok faydalı olacağını düşünüyorum... (Ö3)”

“...Bu model 21. Yüzyıl becerilerini kazandırmada büyük oranda başarılı olur, ancak her öğrenci için değil. Hazırbulunuşluk seviyesi iyi olan öğrenciler için başarılı olur...(Ö1)”

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin TYÖM hakkındaki düşüncelerini ortaya çıkarmak için kullanılan veri toplama aracının beşinci sorusuna ilişkin elde edilen bulgulardan araştırmacı tarafından oluşturulmuş tema ile kodlar aşağıdaki Tablo 4' de verilmiştir.

Tablo 4. Veri toplama aracının dördüncü sorusuna ilişkin elde edilen bulgular

Tema		Öğretmen düşünceleri
TYÖM Hazırlık Aşamasında Eğitim Alıp Almama Durumu	Eğitim almayı düşünürüm	Eğitim almayı düşünürüm. Çocuklar için faydalı olup olmadığını görmek için (Ö1)
		Evet, çok faydalı olacağını düşündüğüm için almayı düşünürüm (Ö3)
		Evet hem mesleğime hem de gelişimime katkı sağlayacağı almayı düşünürüm (Ö4)
		Bazı öğrenciler için zorunluluk haline getirilebileceği için almayı düşünürüm (Ö5)
		Değişen dünya şartlarına uyum sağlamak için almayı düşünürüm(Ö7)
		Öğrencilerimin sosyal dersi başarısı ve bireysel

	gelişimim için almayı düşünürüm (Ö8)
	Kendimizi yenilemek için olabilir (Ö10)
Eğitim almayı düşünmem	Hayır zaman konusunda sorunum var (Ö2)
	Şu an değil daha sonra almayı düşünürüm (Ö6)
	Hayır almayı düşünmüyorum (Ö9)

Veri toplama aracının 4. sorusuna çalışmaya katılan öğretmenlerden yedi tanesi eğitim almayı düşünürüm şeklinde cevap verirken, üç tanesi eğitim almayı düşünmediğini ifade etmiştir. Bazı öğretmenler eğitim alma gerekçesini değişen dünya şartlarına uyum sağlamak olarak ifade ederken bazıları öğrencilerin başarısına katkı sağlamak için bu eğitimi almayı düşündüğünün ifade etmiştir. Öğretmenlerin bu soruya verdikleri cevaplardan bazıları aşağıdaki gibidir;

“...Kesinlikle düşünürüm. 21. Yüzyılda yeni eğitim modellerinin hem mesleğime hem de gelişimime katkı sağlayacağını düşünüyorum...(Ö4)”

“...Evet. Değişen dünya şartlarına uygun öğrenci, eğitim modelleriyle öğretim anlayışına ayak uydurabilmek için...”

“...Hayır düşünmezdim çünkü zaman konusunda problemler yaşıyorum...(Ö2)”

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin TYÖM hakkındaki düşüncelerini ortaya çıkarmak için kullanılan veri toplama aracının beşinci sorusuna ilişkin elde edilen bulgulardan araştırmacı tarafından oluşturulmuş tema ile kodlar aşağıdaki Tablo 5' de verilmiştir.

Tablo 5. Veri toplama aracının beşinci sorusuna ilişkin elde edilen bulgular

Tema	Öğretmen düşünceleri
Bilgi Edinmede Videoların İzlenmesinin Derse Katkısı	Zamanı daha iyi kullanmaya yardımcı olur, öğrenmeyi pekiştirir (Ö1)
	Öğrencileri aktif hale getirir, sıkıcılık ortadan kalkar (Ö2)
	Zaman tasarrufu sağlar, zamanı etkili kullanmayı sağlar (Ö3)
	Derse çok boyutluluk katar, öğrencilere özgüven sağlar, dersi eğlenceli kılar, monotonluktan çıkarır(Ö4)
	Ders saati konusunda avantaj sağlar (Ö5)
	Öğretmene zaman kazandırır (Ö6)
	Hazırbulunuşluk artar, ders daha zevkli verimli, akıcı olur (Ö7)
	Öğretmene kolaylık sağlar, derse katılım ve hazırbulunuşluk artar (Ö8)
	Öğrencilerin konuları daha iyi anlamalarını sağlar (Ö9)
	Dersin daha rahat öğrenilmesini sağlar (Ö10)

Tablo 5 incelendiği zaman çalışmaya katılan öğretmenlerin tamamının TYÖM'nin bilgi edinme aşamasında videoların izlenmesinin olumlu katkı sağlayacağını ifade ettiği görülmektedir. Öğretmenlerin çoğu videoların önceden izlenmesi ile zaman tasarrufu sağlanacağını, dersin sıkıcılıktan kurtarılacağını ve dersin zevkli hale geleceğini ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin bu soruya cevaplara aşağıdaki gibidir;

“...Hazırbulunuşluk düzeyi yüksek olan öğrenciler ile ders işlenirken daha verimli, daha akıcı ve zevkli dersler işlenir...(Ö7)”

“...Zaman tasarrufu sağlar, konulara hazırlıklı gelmesi ders saati az olan sosyal bilgiler dersi öğretiminde zamanın etkili kullanılmasına ve öğrencilerin kendini ifade etme becerilerinin gelişimine katkı sağlar...(Ö3)”

“...Öğrenci sorması gereken şeyleri önceden hazırlayıp geleceği için ders işlenişi tekboyutlu değil çok boyutlu olur. Öğrenme ortamı daha zengin olur. Derse katılmayan öğrenciler bu şekilde kendilerine özgüven kazanır...(Ö4)”

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin TYÖM hakkındaki düşüncelerini ortaya çıkarmak için kullanılan veri toplama aracının altıncı sorusuna ilişkin elde edilen bulgulardan araştırmacı tarafından oluşturulmuş tema ile kodlar aşağıdaki Tablo 6' da verilmiştir.

Tablo 6. Veri toplama aracının altıncı sorusuna ilişkin elde edilen bulgular

Tema		Öğretmen düşünceleri
Teknolojik Araç Kullanımı	Faydalı olur	Teknolojiyi dahil etmek faydalı olur (Ö2)
		Ders performansını artırır, bilinçli kullanılırsa çok etkili olur (Ö3)
		Şartlar elverdiği ölçüde teknolojik araçların kullanımı faydalı olur (Ö4)
		Zaman tasarrufu sağlar, bilgi edinmede faydalı olur (Ö5)
		Her öğrenci katılırsa verimli olur (Ö1)
		Ders sırasında, öncesinde ve sonrasında kullanılması faydalı olur (Ö6)
		Öğrencilerde ilgi ve merak uyandırır, öğretmene kolaylık sağlar (Ö7)
		Öğrencilerin derse hazırlıklı gelmesini sağlar (Ö8)
		Motivasyon ve ilgiyi artırır (Ö9)
		Günümüz şartlarına uygun olduğu için uygulanması gerekir (Ö10)

Tablo 6 incelendiği zaman öğretmenlerin teknolojik araçların bilgi edinme aşamasında ders öncesi kullanılmasının olumlu katkı sağlayacağını ifade ettikleri görülmektedir. Öğretmenlerin bu soruya verdikleri cevaplardan bazıları aşağıda verilmiştir;

“...Çağa ayak uydurmak zorundayız. Şartlar elverdiği ölçüde teknolojik araçlar eğitim ortamlarında kullanılmalıdır...(Ö4)”

“...Çok verimli buluyorum, öğrencilerin derse karşı hazır hale gelmelerini, öğrenmelerini kolaylaştırır...(Ö8)”

Sonuç

Bu çalışmada Sosyal bilgiler öğretmenlerinin ters yüz öğrenme modeli hakkındaki düşünceleri araştırılmıştır. Araştırma kapsamında ortaokul seviyesinde görev yapan Sosyal bilgiler öğretmenlerine altı açık uçlu soru sorulmuş, bu sorulara verilen cevaplar araştırmacı tarafından analiz edilmiş ve elde edilen sonuçlar her bir araştırma sorusu bağlamında aşağıda tartışılmıştır.

İlk olarak öğretmenlere TYÖM hakkındaki düşünceleri sorulmuştur. Araştırma kapsamındaki öğretmenlerin model hakkında olumlu ve olumsuz düşünceleri olmakla beraber daha fazla sayıda olumlu düşünceye sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Hem yakın bir zamanda yaşanan salgının bunun gibi öğrenme modellerini ön plana çıkarması hem de mevcut öğrencilerin teknolojiyle fazla içe içe olmaları öğretmenlerin bu düşünceye sahip olmalarına neden olmuş olabilir. İşçi ve Yazıcı (2021) tarafından Sosyal bilgiler öğretmen adayları ile yapılan bir çalışmada bu öğrenme modelini öğretmen adaylarının yarısı bu modeli meslek hayatlarında kullanmak istedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Kocabatmaz (2016) tarafından öğretmen adayları ile yapılan bir çalışmada öğretmen adaylarının bu öğrenme modeline karşı olumlu görüş bildirdikleri bulunmuştur. Bu sonucun bu çalışmayla uyumlu olduğu söylenebilir. Kozikoğlu vd. (2021) tarafından yapılan bir çalışmada öğretmenlerin ters yüz öğrenme öz-yeterlik algılarının yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu durum öğretmenlerin bu öğrenme modeline karşı olumlu görüş bildirmeleri ile ilgili olabilir.

Bu araştırmanın ikinci sorusu olarak öğretmenlerin TYÖM'nin sosyal bilgiler dersinde kullanımını ilişkin düşünceleridir. Bu soruya verilen cevaplardan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun bu modelin sosyal bilgiler dersinde kullanılmasının uygun olduğu görüşünü dile getirdikleri sonucu ortaya çıkmıştır. Bu durumda sosyal bilgiler öğretmenlerinin hem teknolojiyi içine alan hem de öğrenci başarısını artıran yöntemleri kullanma eğiliminde oldukları söylenebilir. Arslanhan vd. (2022) tarafından fen bilgisi öğretmenleri ile yapılan bir çalışmada öğretmenlerin, sürece teknolojinin dâhil edilmesi ile dijital araçların kullanımının artırması ve keyifli bir öğrenme ortamı yaratması sonucu akademik başarıyı artırabileceği düşünüldüğünde modelin uygulanabilir olduğunu ifade ettikleri bildirilmiştir. Gökdemir ve Gazel'in (2019) yaptığı çalışmada, eğitim fakültesi öğrencilerinin ters yüz edilmiş öğrenme uygulamasına yönelik tutumlarının, geleneksel yöntemlere kıyasla daha olumlu olduğu sonucuna varılmıştır. Bu sonuçlar bu çalışmanın sonucuyla uyumludur. Araştırmacılar, TYÖM sayesinde sosyal bilgiler dersinin ezbere dayalı ve sıkıcı bir yapıdan çıkarılarak, öğrencilerin bilgi düzeyini artıran, daha verimli ve eğlenceli bir ders haline geldiğini; bu sayede öğrencilerde uzun vadeli olumlu tutumlar oluştuğunu ve teknolojinin eğitimsel bir araç olarak kullanıldığını ortaya koymuştur (Şengün, 2021). İşçi ve Yazıcı (2021) tarafından sosyal bilgiler öğretmen adayları ile yapılan bir çalışmada, katılımcıların tamamına yakınının ters yüz edilmiş öğrenmenin eğitim-öğretim sürecine dâhil edilmesine yönelik olumsuz bir tutuma sahip oldukları ifade edilmiş olup bu tutuma, ailenin teknolojik ekipmana sahip olmaması ve öğrencilerin dersleri bu sebeple takip edememeleri gerekçe olarak sunulmuştur. Dolayısıyla bu öğrenme modeli hakkında öğretmen ve öğretmen adaylarının farklı görüşlerinin olduğu söylenebilir.

Bu araştırmanın üçüncü sorusu olarak öğretmenlere TYÖM'nin öğrencilere 21. Yüzyıl becerilerini kazandırması hakkındadır. Çalışmaya katılan öğretmenlerin tamamı bu öğrenme modelinin bu becerileri kazandırmada etkili olacağını ifade etmiştir. Bazı öğretmenler bu becerilerin kazandırılmasında yöntemin sağladığı hazırbulunuşluk durumunun, bazı öğretmenler akran öğretiminin, bazı öğretmenler ise dijital çağın araçlarının kullanımının gibi avantajların olduğunu ifade etmiştir. Sonuç olarak güncel teknolojiler kullanılarak öğrencilerin aşına oldukları yollarla onlara eğitim verilmesinin bu becerileri kazandırmada etkili olduğu söylenebilir. Çünkü TYÖM için gerekli alt yapı sağlandığında, 21. yüzyıl sınıflarının atmosferini yerine getirebilecek ve öğrenciyi bilginin transferi ile baş başa bırakabilecek bir model olduğu ifade edilebilir (Arslanhan vd., 2022). Diğer taraftan bu öğrenme modelinin avantajının, 21. yüzyıl becerileri ile uyumlu ve esnek bir öğrenme ortamı sunması olarak ifade edilmektedir (Fulton, 2012).

Bu araştırmanın dördüncü sorusu olarak öğretmenlere TYÖM ile ilgili olarak eğitim alıp almama isteği sorulmuştur. Bu soruya öğretmenlerin çoğu eğitim almayı düşündüğünü ifade ederek cevap vermiştir. Öğretmenler bu soruya evet cevabını verirken farklı gerekçeler sunmuşlardır. Bazı öğretmenler bunu çağı gereklerine ayak uydurmakla ifade ederken bazıları öğrenci başarısını

artırmakla ilişkilendirmiş bazıları ise hem kendi gelişimi hem de mesleki gelişimi ile ilişkilendirmiştir. Dolayısıyla öğretmenlerin farklı gerekçelerle eğitim almayı düşündükleri sonucu ortaya çıkmıştır. Eğitim almayı düşünmeyen öğretmenlerin ise gerekçeleri arasında en önemli payın zaman olduğu söylenebilir. Arslanhan vd. (2022) tarafından öğretmenlerle yapılan bir çalışmada katılımcıların tamamının model ile ilgili eğitim almayı istemekte olup, TYÖM'nin yeni bir model olduğunu düşünmeleri sonucu, model ve öğretmen yeterliliği hakkında gerekli bilgileri edinmek için eğitim almayı düşündükleri ortaya çıkmıştır. Bu sonucun bu çalışmanın sonucuyla uyumlu olduğu söylenebilir. Ancak bu çalışmada bazı öğretmenlerin eğitim almayı istememeleri literatüre göre farklılık göstermiştir.

Bu araştırmanın beşinci sorusu olarak öğretmenlere ders öncesi bilgi edinme aşamasında videoların izlenmesinin sosyal bilgiler öğretimine olan katkıları sorulmuştur. Bu soru kapsamında tüm öğretmenler bu uygulamanın katkı sağlayacağını ifade etmişlerdir. Özellikle sosyal bilgiler ders saatinin az olması nedeniyle bu uygulama sayesinde zaman tasarrufu sağlanacağı ifade edilmiştir. Diğer taraftan öğrencilerin hazırbulunuşluklarının artması ile derslerin daha akıcı, karşılıklı etkileşimle ve daha zevkli işleneceği ifade edilmiştir. Dolayısıyla ders öncesi öğrencilerin videoları izlemeleri sağlanabilirse yöntemin çok faydalı olacağı ifade edilebilir. Ters yüz öğrenme modelinde ders konusunu videodan izleyerek derse hazırlıklı gelen sınıflarda uygulama sürecine ayrılan zaman ve kalitenin artacağı ifade edilmektedir (Talbert, 2012). Böylece öğretmenler de, öğrencilerin hazırbulunuşluğundan faydalanarak bilgilerini uygulamak, sınıf içi etkileşimi yükseltmek, öğrenci merkezli olan aktif öğrenme yöntemlerini kullanmak için daha fazla zamana sahip olurlar (Kocabatmaz, 2016). İlgili literatürde öğretmenlerle yapılan bir çalışmada öğretmenler, video izleme uygulamasının motivasyonu artırma, öğrenmeyi hızlandırma, konsantrasyon sorunlarında azalma, dikkat çekme ve yavaş öğrenen öğrencileri eşitleme (bireysel öğrenme) gibi faydalar sağladığını ifade etmişlerdir.

Bu araştırmanın altıncı sorusu olarak öğretmenlere teknolojik araçların bilgi edinme aşamasında ders öncesinde kullanılması hakkındaki görüşleri sorulmuştur. Tüm öğretmenler bu tür uygulamaların faydalı olduğunu ifade etmişlerdir. Öğretmenler bu uygulamanın ders performansını artırdığını, zaman tasarrufu sağladığını, öğrencilerde merak uyandırdığını, öğretmene kolaylık sağladığını ve motivasyon ve ilgiyi artırdığını ifade etmişlerdir. Dolayısıyla öğretmenler farklı gerekçelerle teknolojik araçların kullanılmasının olumlu olduğunu ifade ettikleri sonucu ortaya çıkmaktadır. İlgili literatürde içeriklerin tekrar izlenebilir olması ve görsellik açısından da birçok duyuya hitap etmesinin, 21. yüzyıl becerilerine katkı sağlaması, derse karşı olumlu tutum geliştirme ve akademik başarının artmasına katkı sağlaması gibi gerekçelerle teknolojik araçların kullanılmasının olumlu olduğu ifade edilmiştir (Arslanhan vd., 2022).

Bu çalışmadan yola çıkılarak aşağıdaki öneriler sıralanabilir;

- 1- Tersyüz öğrenme modeli gibi teknolojik araçların kullanıldığı modellerin öğretmenler tarafından daha fazla tanınması ve uygulanması için hizmet içi eğitim faaliyetleri düzenlenebilir,
- 2- Öğretmen ve öğretmen adaylarının bilgi ve iletişim teknolojileri kullanım yeterlilikleri artırılabilir,
- 3- Ters yüz öğrenme modelinin farklı derslerde uygulamalarına ait iyi uygulama örnekleri öğretmenlerin kullanımına sunulabilir.
- 4- Gelişen teknolojiyle beraber farklı öğrenme yöntemlerinin bir arada nasıl kullanılacağına dair öğretmenler bilgilendirilmelidir,
- 5- Kullanılan teknolojik araçların öğretmenler tarafından ifade edilen olumsuz yanlarına yönelik açıklayıcı bilgiler sunulmalıdır.

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu çalışmada, Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi'nde belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergede *Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler* başlığı altında açıklanan eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik Kurul İzni

Kurul adı, karar tarihi, belge sayı numarası

Yazarların Katkı Oranı

Makale yazar tarafından hazırlanmıştır.

Çıkar Çatışması

Çalışmanın planlanmasında, yürütülmesinde ve raporlaştırılmasında bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Akgün, M., & Atıcı, B. (2017). Ters-düz sınıfların öğrencilerin akademik başarıları ve görüşlerine etkisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(1), 329-344.
- Andrés, M. M. & Contelles, J. M. B. (2022). What students say about the flipped classroom. *IEEE Revista Iberoamericana de Tecnologías del Aprendizaje*, 17(3), 235-244. doi: 10.1109/RITA.2022.3191470.
- Anderson, L. W., Krathwohl, D. R., & Bloom, B. S. (2001). *A taxonomy for learning, teaching, and assessing: A revision of Bloom's taxonomy of educational objectives*. New York, NY: Longman.
- Arslanhan, A., Bakırcı, H. & Altunova, N. (2022). Fen bilgisi öğretmenlerinin ters yüz öğretim modeli hakkındaki görüşleri. *Journal of Computer and Education Research*, 10(19), 26-49.
- Asef-Vaziri, A. (2015). The flipped classroom of operations management: A not-for-cost-reduction platform. *Decision Sciences Journal of Innovative Education*, 13(1), 71–89.
- Aydın, G. (2016). *Ters yüz sınıf modelinin üniversite öğrencilerinin programlamaya yönelik tutum, öz yeterlik algısı ve başarılarına etkisinin incelenmesi* (Tez No. 463358) [Yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi-İzmir]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Aydın, B., & Demirer, V. (2017). Ters yüz sınıf modeli çerçevesinde gerçekleştirilmiş çalışmalara bir bakış: İçerik analizi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama Dergisi*, 7(1), 57-82.
- Bates, J. E., Almekdash, H., & Gilchrest-Dunnam, M. J. (2017). *The flipped classroom: A brief history*. Green, L. S., Banas, J. R., & Perkins, R. A. (Ed.), *The Flipped College Classroom: Conceptualized and re-conceptualized* içinde (ss.3-11). Springer.
- Bergmann, J., & Sams, A. (2012). *Flip your classroom: reach every student in every class every day* (pp. 120-190). Washington DC: International Society for Technology in Education.
- Bishop, J. L., & Verleger, M. A. (2013). *The flipped classroom: A survey of the research. Paper presented at the ASEE national conference proceedings, Atlanta, GA.*
- Boyer, A. (2012). The flipped classroom. *Teacher Learning Network Journal*, 20(1), 28-29.
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (18. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Boyras, S. (2014). *İngilizce öğretiminde tersine eğitim uygulamasının değerlendirilmesi* (Tez no: 372445) [Yüksek Lisans Tezi- Afyonkarahisar]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Brooks, A. W. (2014). Information literacy and the flipped classroom: Examining the impact of a one-shot flipped class on student learning and perceptions. *Communications in Information Literacy*, 8 (2), 225– 235. 10.15760/comminfolit.2014.8.2.168
- Brown, A. F. (2012). *A phenomenological study of under graduate instructors using the inverted or flipped classroom model* (Publication No. 3577776) [Doctoral dissertation, Pepperdine University-Malibu]. ProQuest Dissertations and Theses Global.
- Ceylaner, S. (2016). *Dokuzuncu sınıf İngilizce öğretiminde ters yüz sınıf yönteminin öğrencilerin öz yönetimli öğrenmeye, hazırbulunuşluklarına ve İngilizce dersine yönelik tutumlarına etkisi*(Tez No. 457370) [Yüksek lisans tezi, Mersin Üniversitesi-Mersin]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

- Chen, M. R. A., Hwang, G. J., & Chang, Y. Y. (2019). A reflective thinking-promoting approach to enhancing graduate students' flipped learning engagement, participation behaviors, reflective thinking and project learning outcomes. *British Journal of Educational Technology*, 50(5), 2288-2307. <https://doi.org/10.1111/bjet.12823>
- Cheng, S. C., Hwang, G. J., & Lai, C. L. (2020). Critical research advancements of flipped learning: a review of the top 100 highly cited papers. *Interactive Learning Environments*, 30(9), 1751–1767. <https://doi.org/10.1080/10494820.2020.1765395>
- Chuang, H. H., Weng, C. Y., & Chen, C. H. (2018). Which students benefit most from a flipped classroom approach to language learning? *British Journal of Educational Technology*, 49(1), 56–68. <https://doi.org/10.1111/bjet.12530>.
- Çakır, E. (2017). *Ters yüz sınıf uygulamalarının fen bilimleri 7. sınıf öğrencilerinin akademik başarı, zihinsel risk alma ve bilgisayarca düşünme becerileri üzerine etkisi* (Tez No. 456600) [Yüksek lisans tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi-Samsun]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Demiralay, R. (2014). *Evde ders okulda ödev modelinin benimsenmesi sürecinin yeniliğin yayılımı çerçevesinde incelenmesi*. (Tez No: 388238) [Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi- Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Dursunlar, E. (2018). *Ters yüz sınıf modelinin 7. sınıf sosyal bilgiler dersi yaşayan demokrasi ünitesinde öğrencilerin akademik başarısına etkisi* (Tez No. 531261) [Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi-Erzurum]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Ekiz, D. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Geliştirilmiş 3. Baskı. Anı Yayıncılık. Ankara*
- Erdoğan, E. (2018). *Sosyal bilgiler öğretiminde ters yüz edilmiş sınıf modelinin kullanımı* (Tez No. 526098) [Doktora tezi, Gazi Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Filiz, O., & Kurt, A. A. (2015). Flipped learning: Misunderstandings and the truth. *Journal of Educational Sciences Research*, 5(1), 215–229. <https://doi.org/10.12973/jesr.2015.51.13>.
- Fulton, K. (2012). Upside down and inside out: Flip your classroom to improve student learning. *Learning & Leading with Technology*, 39(8), 12-17.
- Gençer, B. G. (2015). *Okullarda ters-yüz sınıf modelinin uygulanmasına yönelik bir vaka çalışması* (Tez No. 383901) [Yüksek lisans tezi, Bahçeşehir Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Gezer, M. (2021). *Örnekleme seçimi ve örnekleme yöntemleri*. Çetin, B., İlhan, M. & Şahin, M.G. (Eds.). *Eğitimde araştırma yöntemleri – Temel kavramlar, ilkeler ve süreçler* içinde (ss. 133-159). Pegem Yayıncılık.
- Gökdemir, A., & Gazel, A. A. (2019). Ters yüz öğrenmenin sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yapılandırmacılığa yönelik tutumlarına etkisi. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 239-249
- Görü-Doğan, T. (2015). Sosyal medyanın öğrenme süreçlerinde kullanımı: ters- yüz edilmiş öğrenme yaklaşımına ilişkin öğrenen görüşleri. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 24-48.
- Gürbüz, S., & Şahin, F. (2018). *Research methods in social sciences*. (5th Ed.). Seçkin Publishing.

- Hamdan, N., McKnight, P. E., McKnight, K., & Arfstrom, M. K. (2013). A review of flipped learning. Flipped Learning Network. https://flippedlearning.org/wp-content/uploads/2016/07/LitReview_FlippedLearning.pdf
- Hartley, J. F. (1994). *Case studies in organizational research*. In C. Cassell and G. Symon (Eds.), *Qualitative methods in organizational research: A practical guide* (pp. 208-229). Sage Publishing.
- Hoffman, E. S. (2014). Beyond the flipped classroom: Redesigning a research methods course for e-instruction. *Contemporary Issues in Education Research*, 7, 51–62.
- İşçi, T. G., & Yazıcı, K. (2021). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının gözünden ters yüz edilmiş öğrenme modeli: bir durum çalışması. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 12(46), 1159-1173.
- Jacot, M. T., Noren, J., & Berge, Z. L. (2014). The flipped classroom in training and development: Fa dor the future?. *Performance Improvement*, 53(9), 23-28.
- Johnson, L. W., & Renner, J. D. (2012). Effect of the flipped classroom model on a secondary computer applications course: Student and teacher perceptions, questions, and student achievement. Louisville, KY: University of Louisville.
- Karataş, Z. (2015). Qualitative research methods in social sciences. *Spiritually Based Social Work Journal of Research*, 1(1), 62-80.
- Karaman, B. (2018). *Ters yüz sınıf modelinin sosyal bilgiler 7. sınıf yaşayan demokrasi ünitesinde uygulanması* (Tez No. 516108) [Yüksek lisans tezi, Adnan Menderes Üniversitesi-Aydın]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Keleş, H. N. (2011). Y kuşağı çalışanlarının motivasyon profillerinin belirlenmesine yönelik bir araştırma. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 129-139.
- Kocabatmaz, H. (2016). Ters yüz sınıf modeline ilişkin öğretmen aday görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 14-24.
- Kozikoğlu, İ., Erbenzer, E., & Ateş, G. (2021). Öğretmenlerin ters yüz öğrenme öz-yeterlik algıları ile öğrenen özerkliğini destekleme davranışları arasındaki ilişki. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42, 344-366. Doi: 10.33418/ataunikkefd.796531
- Kazu, İ. Y., & Kurtoğlu-Yalçın C. (2022). The relationship between secondary school teachers and students' readiness of using flipped classroom. *Journal on Efficiency and Responsibility in Education and Science*, 15(1), 1-9. DOI: <https://doi.org/10.7160/eriesj.2022.150101>
- La-Marca, A., & Longo, L. (2017). Addressing student motivation, self-regulation, and engagement in flipped classroom to decrease boredom. *International Journal of Information and Education Technology*, 7(3), 230–235. <https://doi.org/10.18178/ijiet.2017.7.3.871>.
- Ma'ruufah, M. A. Triyanto, Riyadi. (2024). Student perspectives about the flipped classroom model that used to improve civic Literacy. *Pegem Journal of Education and Instruction*, 14(2), 275–280. <https://doi.org/10.47750/pegegog.14.02.31>
- Merriam, S. B., & Tisdell, E. J. (2009). *Qualitative research. A guide to design and implementation*. John Wiley-Sons.
- Mc Millan, J. H. & Schumacher, S. (2001). *Research in education: A conceptual introduction* (5th ed.). Priscilla McGeehon.

- Mok, H. N. (2014). Teaching tip: The flipped classroom. *Journal of Information Systems Education*, 25(1), 7.
- Moos, D. C., & Bonde, C. (2016). Flipping the classroom: Embedding self-regulated learning prompts in videos. *Technology, Knowledge and Learning*, 21(2), 225 - 242. <https://doi.org/10.1007/s10758-015-9269-1>.
- Seaman, G., & Gaines, N. (2013). Leveraging digital learning systems to flip classroom instruction. *Journal of Modern Teacher Quarterly*, 1, 25–27.
- Strayer, J. (2012). *The flipped classroom: Turning the traditional classroom on its head*. Retrieved from <http://www.knewton.com/flipped-classroom/>
- Şengün, A. (2021). *İlkokul Sosyal Bilgiler dersinde oyunlaştırılmış tersyüz sınıf modelinin okuduğunu anlama ve motivasyona etkisi* (Tez No. 708082) [Yüksek Lisans Tezi-Bartın Üniversitesi- Bartın]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Şen, E. Ö. & Hava, K. (2020). Prospective middle school mathematics teachers' points of view on the flipped classroom: The case of Turkey. *Education and Information Technologies*, 25(2), 3465–3480. <https://doi.org/10.1007/s10639-020-10143-1>
- Talbert, R. (2012). Inverted Classroom. *Colleagues*.12.11.2022 tarihinde <http://scholarworks.gvsu.edu/colleagues/vol9/iss1/7> adresinden alınmıştır.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, Y.(2017). *Flüt eğitiminde ters yüz öğrenme modelinin öğrencilerin akademik başarıları motivasyonları ve performansları üzerine etkisinin incelenmesi* (Tez No. 490666) [Doktora tezi, Marmara Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.